



Landy-Gyebnár Mónika fotója augusztus utolsó hajnalán készült a Hold–Jupiter együttállásról



Rosenberg Róbert gyönyörű krepuszkuláris sugara megfelelő hangulatú tájképpé illetve augusztus 13-án készült fotón



A Perseida-maximum megfigyelésére igyekvő rovatvezető fotózta az augusztus 12-én alkonyatkor feltűnt, egész eget átjáró antikrepuszkuláris sugarakat

augusztus 15-i alkonyat időszakáról. Rosenberg Róbert csodálatos felvételeket küldött a rovatnak, augusztus 10, 11, 13-i éképekről, híhetetlenül pazar, kontrasztos Tyndall- és krepuszkuláris sugarakat fotózott!

A hónap talán leglátványosabb légköri jelensége a Perseida maximum előestéjén megjelent antikrepuszkuláris sugár volt, ezt szerencsére többen látták, akik már készültek a meteorozásra, észlelés érkezett a következőktől: Kocsis Antal, Ladányi Tamás, a rovatvezető, valamint Klajnik Krisztián, aki

számos remek fotót készített a horizonttól horizontig nyúló sugarakról, érdemes megnézni a képeit az MCSE észlelői adatbázisában (<http://eszlelesek.mcse.hu>).

Az adatbázis remek és egyszerű észlelés-beküldő felület mindenki számára, örvendetes, hogy egyre többen használják, de bőven vannak még észlelők, akik elősegíthetnék a rovatvezető munkáját és az észlelések megőrzését az utóknak, ha itt láthatnánk viszont a jelenségeiket!

Landy-Gyebnár Mónika

Készüljünk az üstökösjárásra!

C/2012 S1 (ISON)

A Nap közelsége miatt bő két hónapig nem látható üstököst Bruce Gary amerikai amatőrcsillagász fotózta le újra augusztus 12-én hajnalban. A mindössze 7 fok magasan látszó kométának csóvája is volt a felvételeken, ami a jelentős aktivitás egyértelmű jele. A következő napokban a világ számos pontjáról lefotózták, augusztus 31-én hajnalban pedig a Pizskéstetői Observatórium 60 cm-es Schmidt-távcsövével elkészültek az együttállás utáni első hazai felvételek. Szeptember 7-én hajnalban Szabó Sándor és Tóth Zoltán vizuálisan is megfigyelte, az ívpernyi folt fényességét 13 magnitúdó körülire becsülték.

| dátum | RA (2000) | D | E | m_v |
|--------|-----------------------------------|---------|-----|-------|
| 10.15. | 10 ^h 08,8 ^m | +14°05' | 53° | +9,8 |
| 10.20. | 10 24,0 | +12 21 | 53 | +9,3 |
| 10.25. | 10 41,7 | +10 14 | 54 | +8,8 |
| 10.30. | 11 02,7 | +07 36 | 53 | +8,2 |
| 11.04. | 11 28,6 | +04 15 | 50 | +7,5 |
| 11.09. | 12 01,0 | −00 05 | 46 | +6,7 |
| 11.14. | 12 42,8 | −05 36 | 40 | +5,8 |
| 11.19. | 13 37,0 | −12 11 | 30 | +4,7 |
| 11.24. | 14 45,7 | −18 54 | 17 | +3,0 |
| 11.29. | 16 23,3 | −19 53 | 2 | −4,5 |

Ez még mindig elmarad a korábban várttól, ám jó 2 magnitúdónyi növekedést jelent három hónap alatt, így minden reményünk megvan arra, hogy elérj napközelpontját. Ekkor pedig olyan ütemben fog párologni a magja, hogy korábbi fényességétől függetlenül rendkívül látványos, hosszú csóvás üstökössé fejlődhet. Érdemes hát nyomon követni a célegyenesbe forduló üstököst, amely az ekliptika mentén haladva a Leo, a Virgo, majd a Scorpius csillagképeket átszelve éri el a Napot november 28-án, az esti órákban. Vizuális észlelésnél – sötét égbolt esetén – érdemes minél kisebb nagyítást használni, hogy a kóma teljes kiterjedését lássuk, grafikususan pedig a képösszegzéses technikát használva legalább 20–30 perces expozíciós idejű képeket készítsünk.

C/2013 R1 (Lovejoy)

Terry Lovejoy ausztrál üstökös vadász negyedik kométáját fedezte fel szeptember 7-én. Az akkor 13–14 magnitúdós égitest az őszi-téli hónapokban akár szabadszemes üstökössé is fejlődhet, szép és különleges párost alkotva az ISON-nal. Lovejoy legújabb felfedezését egy 20 cm-es Schmidt–Cassegrain-távcső primer fókuszába szerelt CCD-kamera segítségével tette. A Monoceros és az Orion határánál északkelet felé mozgó üstökös ekkor 2 CSE-re járt a Naptól, perihéliumát december 22-én fogja elérni 0,818 CSE-s naptávolságban. Útban csillagunk felé november 20-án 0,398 CSE-re megközelíti a Földet, miközben az Ursa Maior és Canes Venatici területén, igen kedvező helyzetben láthatjuk. Ezt a jó tulajdonságát még sokáig megőrzi, a napközelség idején is 50 fok körüli elongációban láthatjuk, és 2014 őszéig folyamatosan megfigyelhető lesz.

| dátum | RA (2000) | D | E | m_v |
|--------|-----------------------------------|---------|-----|-------|
| 10.15. | 07 ^h 05,4 ^m | +00°22' | 94° | +10,7 |
| 10.20. | 07 18,6 | +02 30 | 95 | +10,3 |
| 10.25. | 07 34,4 | +05 18 | 97 | +9,8 |
| 10.30. | 07 54,2 | +09 05 | 98 | +9,2 |
| 11.04. | 08 20,4 | +14 13 | 98 | +8,6 |
| 11.09. | 08 57,2 | +21 07 | 96 | +8,1 |
| 11.14. | 09 51,3 | +29 42 | 92 | +7,5 |
| 11.19. | 11 09,9 | +38 09 | 85 | +7,1 |
| 11.24. | 12 47,2 | +42 50 | 77 | +7,0 |
| 11.29. | 14 16,5 | +42 21 | 70 | +7,0 |

Az előttünk álló hónapok egyetlen szépség-hibája, hogy az üstökös mindvégig a hajnali égen fog látszani. Várható fényessége még nagyon bizonytalan, átlagos paraméterekkel számolva 7 magnitúdó körüli maximális fényességre számíthatunk, ám a késői felfedezés miatt okunk van feltételezni, hogy egy gyorsan fényesedő, öreg üstökösrel van dolgunk. Ha valóban ez a helyzet, akkor könnyen lehet, hogy szabad szemmel is látható lesz, távcső nélkül észlelhető párost alkotva az ISON-üstökösrel, ami az északi féltékeről szemlélve 1911 óta nem fordult elő.

Sry